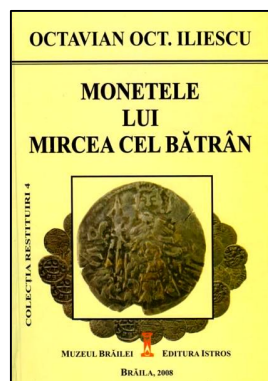

Octavian Iliescu, *Monetele lui Mircea cel Bătrân*, ediție îngrijită, note și anexă bibliografică de Ernest Oberländer-Târnoveanu și Ionel Câdea, Brăila, Editura Istros, 2008, 356 p.

Lucrarea *Monetele lui Mircea cel Bătrân* a fost finalizată de către Octavian Iliescu în anul 1945, sub formă de manuscris. În anul 2008, Ernest Oberländer-Târnoveanu și Ionel Câdea au publicat această importantă lucrare, în semn de mulțumire „celui care a contribuit atât de mult la dezvoltarea numismaticii românești în cursul celei de a doua jumătăți a secolului XX”. Editorii au alăturat lucrării propriu-zise o biografie a autorului - *Octavian Iliescu-cercetător al monetăriei medievale românești, Lista contribuțiilor științifice ale lui Octavian Iliescu privind activitatea monetară și circulația monetară în spațiul românesc (Sec. XI-XVI) și Nota editorilor*.

Editorii au completat și adăugat atât notele de subsol, cât și fragmente din text, acesta fiind adaptat din punct de vedere gramatical și ortografic la cerințele actuale, apărând totuși unele greșeli de culegere a textului, care sunt însă compensate de calitatea lucrării.

În scurta biografie a lui Octavian Iliescu realizată de către Ernest Oberländer-Târnoveanu, autorul îl plasează pe Iliescu, pe bună dreptate, în galeria marilor numismați români, alături de Dimitrie Sturdza, Constantin Moșil și Nicolae Docan, și surprinde principalele momente din viața celui mai mare numismat român. De-a lungul a peste șase decenii de cercetare, Octavian Iliescu a publicat aproape 900 de articole, studii, note de lectură și recenzii, la care se adaugă câteva volume de autor.

În *Lista contribuțiilor științifice ale lui Octavian Iliescu* au fost incluse principalele lucrări ale marelui numismat craiovean, referitoare la activitatea și circulația monetară în Țara Românească, Moldova și Dobrogea în secolele XI-XVI.

În continuare, urmează *Nota editorilor*. Lucrarea este prezentată ca fiind singura monografie numismatică realizată până în prezent care ne oferă informații despre toate emisiunile monetare ale unui principe al Țării Românești. Ne sunt descrise condițiile în care a fost redactat acest volum și motivele pentru care lucrarea nu a apărut mai devreme; tot aici putem găsi comentariile editorilor cu privire la acest volum.

Cartea este structurată în două părți: partea I - *Despre monetele lui Mircea cel Bătrân* și partea a II-a - *Catalogul monetelor lui Mircea cel Bătrân*, care la rândul lor, sunt împărțite în capitole și subcapitole. Cartea lasă o bună impresie, fiind bine documentată și realizată.

Pe lângă numismați, lucrarea este utilă și istoricilor medievaliști, prin prisma faptului că înglobează informații cu trimitere la domnia lui Mircea cel Bătrân, căruia autorul i-a dedicat un capitol special (cap. I): *Prezentarea figurii și a domniei marelui voievod*, împărțit în două subcapitole: *Evenimentele politice mai de seamă în domnia lui Mircea* și *Viața economică sub domnia lui Mircea*. În acest capitol sunt descrise principalele caracteristici ale domniei lui Mircea cel Bătrân: extinderea hotarelor țării, luptele cu turcii, tratativele cu regele Sigismund al Ungariei, tratatele cu negustorii brașoveni și politica externă a domnului muntean. În *Viața economică sub domnia lui Mircea* autorul descrie destul de sumar circulația monetară în Țara Românească în această perioadă, făcându-se referire și la perioada premergătoare, dar și la cea următoare; sunt descrise pe scurt și principalele tezaure. Tot aici, autorul dezbate și câteva aspecte ale comerțului cu vecinii, în special cu Transilvania.

În capitolul II al primei părți, *Sistemul monetar*, autorul tratează adoptarea definitivă a sistemului dinarilor ungurești, speciile monetare, variațiile de titlu și de greutate pentru monedele emise sub domnia lui Mircea cel Bătrân și, tot aici, autorul propune o discuție pe tema *Monete de aramă de la Mircea?*

În capitolul III, *Concluzii*, autorul face o descriere generală a tipurilor monetare de la Vladislav I Vlaicu la Mircea cel Bătrân, prezintă concepția artistică și evoluția monedelor, face prima clasificare a emisiunilor lui Mircea cel Bătrân după tip, legendă și sigle, și explică legendele și variațiile lor. În ceea ce privește tipurile monetare, este cunoscut faptul că toți ducații și banii emiși până la Mircea erau de „tipul comun muntean”, introduși de Vladislav I în anul 1365.

Capitolul IV al lucrării este unul foarte scurt, dacă luăm în considerare importanța subiectului, intitulat *Monetăriile Țării Românești sub Mircea cel Bătrân*. Sunt aduse în discuție posibilele monetării ale Țării Românești din această perioadă, fiind tratată și ipoteza emiterii monedelor domnului muntean într-o monetărie din Transilvania, deși până la Vlad Dracul nu sunt cunoscute documente care să ateste emiterea monedelor muntene în Transilvania.

Capitolul V, *Tezaure cuprinzând monete de la Mircea* este structurat în patru subcapitole. Sunt trecute în revistă tezaurele cunoscute până la momentul redactării lucrării și descoperirile de piese izolate de pe teritoriul Țării Românești. Tot aici avem o scurtă analiză a circulației monetare, bazată

pe componența tezaurilor din care fac parte și monede de la Mircea cel Bătrân, precum și *Răspândirea geografică* a monedelor principelui muntean.

În *Încheiere* este subliniată importanța monedelor emise de Mircea cel Bătrân pentru economia vremii, continuitatea sistemului monetar creat de Vladislav I Vlaicu și circulația simultană a mai multor tipuri monetare.

Partea a II-a debutează cu *Catalogul monedelor lui Mircea cel Bătrân*. Pentru început, autorul oferă câteva informații utile cu privire la descifrarea legendelor. Catalogul monedelor este structurat în funcție de legendă (latină și slavonă) și siglele de pe avers și revers, și cuprinde 362 de monede, cu o descriere completă. În catalog sunt prezentați atât ducații, cât și banii principelui muntean, dar și o categorie de ducați care pe revers au numele lui Dan I, fiind emiși în perioada când cei doi voievozi au fost asociați la domnie.

Urmează *Bibliografia monetăriei lui Mircea cel Bătrân și a statelor vecine care au influențat activitatea monetară a Țării Românești în vremea sa – bilanțul a 220 de ani de cercetări (1787-2007)*. Acest capitol se întinde pe 35 de pagini și cuprinde toate lucrările publicate în limbile română, germană, bulgară și maghiară, cu referire la monetăria lui Mircea.

În continuare sunt prezentate imaginile monedelor publicate în această lucrare, clasificate după cum urmează: *Monede străine* (incluzând dinar, dinar banal, gros și florini de la Carol Robert de Anjou, dinari și florini Ludovic I, dinar Sigismund I, gros Theodor Svetoslav, gros Ivan Alexander, gros Ivan Alexander și Mihail Asan, gros Ivan Șisman, gros Ivan Stračimir, gros Ștefan Dušan, gros Ștefan V Uroš și gros Petru I), *Monede ale principilor Țării Românești dinaintea de Mircea cel Bătrân* (ducați și bani Vladislav I, ducați Radu I și ducat și ban Dan I), *Monedele lui Mircea cel Bătrân* (toate tipurile de ducați și bani emiși de Mircea cel Bătrân, cunoscute până la momentul redactării lucrării), *Imitații după monedele lui Mircea cel Bătrân* (imitații după ducați), *Monedele urmașilor lui Mircea cel Bătrân* (ducați Vlad I, Mihail I, Dan al II-lea, Vladislav al II-lea și Basarab Laiotă).

Cu toate că a fost publicată la mult timp după redactarea ei, lucrarea este binevenită pentru numismați și istorici medievaliști, înglobând informații utile despre întregul fenomen monetar din Țara Românească din anii 1386-1418.

Florin CIULAVU*

* Masterand, Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia; e-mail: florinciulavu@yahoo.com.